

Lausunto Kotojärven vesialueen tilasta

1 Johdanto

Kotojärvi ja sen valuma-alueeseen kuuluva Ruokijärvi ovat Pornaisten kunnan suurimmat järvet. Ne ovat maisemallisesti virkistyskäytön ja monimuotoisuuden kannalta kunnalle suuri rikkaus. Puolentoista km² laajuinen Kotojärvi on rehevöitynyt ja kärsii rehevöityneen järven ongelmista. Näitä ovat mm;

- Ravinnepitoisuudet
- Samea vesi
- Voimakkaat leväkukinnot
- Roskakalakannan voimakas kasvu ja arvokalakannan väheneminen
- Järven sisäinen kuormitus.

Ruokijärvi on matala ja erämaapiirteitä omaava järvi, jonka veden laatu ja kalakanta ovat viime vuosien aikana heikentyneet ainakin voimakkaasti lisääntyneen roskakalakannan vuoksi.

Ks. sivu 4 Kotojärvi Pähkinänkuoressa.

2 Tehty selvitys ja toimenpiteet

Vuonna 1997 on tehty selvitys Kotojärven valuma-alueen ja Kotojärven vedenlaadusta (*Itä-Uudenmaan Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys*). Selvityksessä on mm. todettu johdanto-osassa mainitut seikat sekä veden laatua rasittavat valuma-alueen maatalous, maa ja- ja metsätalous, haja-asutus sekä vanhan kaatopaikan alue.

Selvityksessä julkaistiin tuolloin useita toimenpide-ehdotuksia valuma-alueen haittojen pienentämiseksi. Valuma-alueella onkin esityslistan mukaisesti suoritettu selkeitä toimia tilanteen parantamiseksi. Näitä ovat mm;

- Eroosion esto. Suurin osa pelloista pidetään muokkaamattomina ja kasvipeitteisinä talven ajan. Lisäksi karjatalous on lopetettu valuma-alueella suurelta osin.
- Alueen taloudet ovat suurimmalta olasta liittyneet vesiosuuskuntaan
- Perustettu kosteikko.

Pahanaron Ojan kosteikko valmistuu vuonna 2019. Tämän tarkoituksena on vähentää Kotojärven ravinnekuormaa.

3 Nykytila ja ongelmat

Edelleen ongelmia aiheuttavat seuraavat havaitut seikat:

- Voimakas roskakalakannan kasvu alueen vesistöissä
- Kotojärven alhainen veden pinta ja sen voimakas vaihtelu sateiden ja vuodenaikojen mukaan
- Mätikistön ojan veden laatu
- Ruokijärven veden merkittävä samentuminen viime vuosien aikana.

3.1 Kotojärven veden pinta

Kotojärven veden pinta on perimätiedon mukaan laskettu 1920 – 1930 luvulla n. 70 cm. Toimenpide on suoritettu louhimalla järven itäpäästä lähtevään laskuojan pohjaan noin vajaa 2m leveä ja 70cm syvä kanava. Tämä on voimistanut veden juoksutusta pois järvestä ja laskenut sen pintaa. Tästä aiheutuu se, että kevättulvien ja voimakkaiden sadejaksojen aikana kaikki vesi ei mahdu juoksemaan kapeassa kanavassa nostaen järven pintaa. Vastaavasti kuvina kausina vesi laskee alas kanavan pohjan tasalle. Tällöin järven veden pinta on hyvin alhainen, minkä seurauksena järven veden lämpötila kohoaa nopeasti, rannat muuttuvat mutaisiksi ja haisevat pahalle rannoissa olevan kasvillisuuden mätänemisen seurauksena. Tämä ei voi olla vaikuttamatta negatiivisesti veden laatuun. Ymmärrettävää on myös, että vähävetinen ja lämmin järvi on omiaan lisäämään ravinnekuorman aiheuttamaa kasvillisuutta rantojen läheisyydessä.

Tällä hetkellä veden pinta on tyydyttävällä tasolla, sillä kanavan pohjalla on kiviä, joiden eteen on kerääntynyt puujätteestä ja roskista luonnon aiheuttama pato. Tämä on nostanut järven alinta pintaa n. 30 cm. Kyseinen pato helpotti kuumaa ja kuivaa kesää 2018 tilannetta järvellä. Patoutuminen on kuitenkin tilapäistä ja saattaa poistua seuraavan talven aikana jäiden ja vedennousun myötä.

3.2 Mätikistön oja

Mätikistön oja alkaa kirkonkylän pohjoispuolelta ja tulee tiheään asutuksen läpi ja ohittaa vanhan kaatopaikan. Vesi laskee Ruokijärven ojan kautta Kotojärveen ja on erittäin sameaa. Vesi on ajoittain epämiellyttävien hajuista.

3.3 Ruokijärven veden laatu ja roskakalakannat

Ruokijärven veden sameuteen vaikuttanee vahva roskakalakanta (suutari ja ruutana). Samentuminen vaikuttaa haitallisesti järven ekosysteemiin. Myös Kotojärvessä on havaittu roskakalakantojen kasvua.

LAUSUNTO KOTOJÄRVEN VESIALUEEN TILASTA

Kuva Kotojärven laskuojasta ennen Krouvarintien siltaa. Kuvassa nähdään osa kallioon louhittua kanavaa, jolla Kotojärven pintaa on 1920 – 1930 luvulla laskettu arviolta 70 cm. Kuvassa taustalla näkyy myös roskista ja puista muodostunut pato, mikä kesällä 2018 esti vedenpinnan laskun noin 30 cm alemmaksi kanavan pohjan tasolle. (kuvattu 4.9.2018)

4 Esitys toimenpiteistä

- Vuoden 1997 kaltaisen tutkimuksen uusiminen
- Maatalouden ja Golf – kentän päästöjen selvittäminen
- Roskakalakannan tehonuottaus alueen vesistöissä
- Kosteikon rakentaminen Mätikistön ojaan tai veden virtaaman hidastaminen ennen kuin se liittyy Ruokijärven ojaan
- Vanhan kaatopaikka-alueen valumien tutkiminen
- Pohjapadon rakentaminen Kotojärven laskuojaan ja luonnon kivien kerääminen patoon siten, että veden valuminen laskuojaan jatkuisi tasaisena.

Laukkosken Vesien Osuuskunta Hallituksen Puheenjohtaja

Niklas Boström

Puhelin: +358 400 114404 | niklas.bostrom@itaito.fi

Porvoontie 150
07150 LAUKKOSKI

LAUSUNTO KOTOJÄRVEN VESIALUEEN TILASTA

Laukkosken kylän yhteisten vesialueiden osuuskunnalla ei ole taitoa, resursseja eikä varaa yksin viedä eteenpäin ja toteuttaa näitä tärkeänä pitämiään hakkeita vaan tarvitaan kunnan apua ja resursseja sillä kunta on myös merkittävä hyötyjä, jos vesistöjen tilaa saadaan parannettua.

Laukkosken Vesien Osakaskunta puoltaa ja tukee tätä tärkeänä pitämäänsä kansalaisaloitetta.

Lähde Itä-Uudenmaan Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys

Kotojärvi pähkinänkuoressa:

Pinta-ala: 148 ha

Rantaviivan pituus: 9,2 km

Tilavuus: 5,46 milj m³

Valuma-alueen pinta-ala: 1955 ha

Maksimisyvyys: 8,5 m

Keskisyvyys: 3,7 m

Veden viipymä: 14 kk

Ruokijärvi pähkinänkuoressa:

Pinta-ala: 70 ha

Rantaviivan pituus: 5,9 km

Valuma-alueen pinta-ala: 266 ha

Maksimisyvyys: noin 2 m

